

DOI 10.36074/logos-14.02.2025.049

SOCIAL ANTHROPOLOGY: WORLD TRANSFORMATIONS AND PRESERVED CUSTOMS OF PEOPLES

Vladimir E. Shedyakov¹

1. Dr. Sc. (Sociology), Ph. D. (Economics)*Freelancer scientist**UKRAINE***ORCID ID: 0000-0003-2779-3736**

Global transformations, developing new forms and approaches (including for the implementation of previous principles), change cultural-civilizational worlds in one way or another. However, the use of the opportunities opening up by the era and the minimization of risks requires an adequate course [1-7]. The unexpected, difficult to predict nature of priority in the emergence and growth of directions of cardinal changes is a feature of the current combination of opportunities and threats. Both spontaneous and purposeful forming of living conditions is in the plane of responsibility of the ruling groups. Under the new conditions of development and security, in order to stimulate and carry out the desired transformations, it becomes fundamental not only to create an environment favourable for the necessary changes, but also to cultivate clusters, as well as support creative activity; it is not consumers who expand the horizons of knowledge. Peculiarities of national characters influence global transformations in different ways. Reflection and consolidation of national characters in the cultural-civilizational world in the forms of social systems, institutions of society is an important factor of both changes and accumulation of useful historical findings, innovations and traditions [8-21]. Specialties of national characters influence preferences of tempos, sequence, forms and so on, forming the uniqueness of an effective toolkit of influence and regulation. Systemic properties of public institutions result in a range of development and security models. The demands of society in relation to both individual citizens and statehood are reflected in the preferences of a conscious civic position, the “tree of rights and duties”. Thus, it is necessary to be prepared for the manifestation and fundamental importance of the

SECTION 18.
SOCIOLOGY AND STATISTICS

most diverse options of civic position, self-defence and self-development, corresponding to the specifics of the cultural-civilizational world and the nature of world changes [22-30]. In this situation, the most convenient features for “rooting” and cultivating the foundations of “growth chains” are those associated, on the one hand, with regional clusters and, on the other, with scientific-educational-production post-industrial complexes.

Strengthening of moral-spiritual dimension of life activity occurs together with growth of range of virtual worlds [31-60]. In turn, multiplication of virtuality becomes serious challenge for the real world. Assessment of real life activity occurs in comparison with its ideal dimension. Imagery, associativity, saturation with allusions becomes important resources of competition of ideas and ideals, influence of ideal field of life activity on reality. Creation and dissemination of attractive image not only attracts potential supporters, informational “infects” and, exciting, activates them, they, in fact, materialize ideas, approaches, transferring virtual world to the real plane and providing obtaining of effective advantages. Absorbing features of value-sense complexes, manipulation of images influences transition between public and individual perception: nature of values themselves presupposes consideration from positions of imprint of public consciousness on individual, comes into contact with constituent elements of social memory, public myths and traditions, reflecting totality of properties of the ideal. Ideality as not only a feature of the existence of a potential or subjective representation (collective or individual), but also a form of representation, an active substitution of one object for another allows for the analysis of this “sensory – supersensory” reality. Ideals of social justice, freedom and equality are refracted by ideas of the cultural-civilizational world, concentrated by its basic value-sense complexes. The balance of realism and symbolism in the text sensitively reflects both global processes and the dynamics of events within the cultural-civilizational world, continuing to remain the most important resource for socio-political identification / self-identification. Ideal representation of material reality is realized by means of culture, when the ideal is a sign of the truth of material existence. Relationships of social ideality of value-sense complexes as a kind of objective subjectivity also confirm the role as a resource for social integration and the formation of full-fledged socio-cultural fields.

Cultural-civilizational worlds master natural and social wealth. In history, the spiritual sometimes manifests itself in deviation from the natural dynamics: the state of mind generates faith and hope, they open new paths to the future. Thus, world history is full of accidents, thanks to which regularities are formed. Changes in the forms of manifestation of determinism and chance are clearly reflected in the transitional period of world transformations. The dialectic of objectification –

deobjectification in the life of the cultural-civilizational world allows creating forms of integration, developing socially and individually acceptable mechanisms of partnership, improving the toolkit of individualization certainly means the development of socialization. The specificity of the cultural-ethnic landscape and religious environment is embodied in the unity of political-economic and socio-cultural signs of change. The action of the law of uneven historical development leads to a constant change of leaders of development in the ecumene, changing ideas about the proper and desirable life activity. History is full of zigzags in the social life of cultural-civilizational worlds, demonstrating the unevenness of their development and reliance on different combinations of factors of political and economic success, the ability to “overtake without catching up”. At the same time, there are also well-known cases when cultural-civilizational worlds refused further development in favour of preserving the existing one. At the same time, participation in any external projects (including integration ones) is, of course, not an end in itself, but only a means: a stable quality of life, ensuring the ability to make independent decisions, guided by the deep interests of their people. And the magnitude of the historical zigzag (outside of the assessment of the quality of its impact and consequences) is determined by the duration of the period of correction of the change in the course of events brought about by it. It becomes natural to expand the boundaries of the rational and irrational in the life of society [61-65]. The interaction of being and consciousness, the material and the ideal is influenced by the growing information-communication capabilities of humanity. At the same time, the fundamental layers of being go into the base of the dominant actual dimension. Material and spiritual culturally significant space-temporal forms of things, social contacts and processes create a socio-economic order that has internal and external outlines. Spiritual, mental and intellectual tension, their emotional and rational dimensions are elements not only of the mental development of an individual, but also of the socio-cultural basis for the competition of cultural-civilizational worlds. At the intersections of these axes of development, ideas about three mutually conditioning dimensions of culture are formed: Truth, Goodness and Beauty. The gap in the levels of their development conceals dangers for civilization and the individual.

REFERENCES:

- [1] Donald Trump holds pre-inauguration press conference: Full speech. *FOX 29 Philadelphia*. January, 8. 2025. URL https://www.youtube.com/watch?v=AQQgtCW9cjQ&ab_channel=FOX29Philadelphia
- [2] Валлерстайн, И. (2004). Конец знакомого мира. *СОЦИОЛОГИЯ XXI века*. М.: Логос.
- [3] Логачёва, Т.М. (1997). Владимир Шедяков: «Свобода бросает свой вызов каждому из нас». *Панорама*, (45 / 356), 1, 3.

SECTION 18.

SOCIOLOGY AND STATISTICS

- [4] Шедяков, В.Е. (2018). Развитие как условие общественной безопасности. *Суспільні науки: проблеми та досягнення сучасних наук. досліджень*: Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса, 82-87.
- [5] Shedyakov, V. (2022). Catharsis and socio-economic development: actualization of opportunities. *International Partnership and Cooperation of Ukraine in Wartime / Nascimento, D., Starchenko, G. (eds.). Coimbra – Chernihiv: REICST, 234-242. DOI <https://doi.org/10.54929/monograph-02-2022-03-01>*
- [6] Шедяков, В.Е. (2020). Кластеры как локомотивы социально-экономического развития. *Cluster Policy of Innovative Development of the National Economy: Integration and Infrastructure Aspects / Smerichevska, S. (ed.). Poznań: WSPiA, 129-143.*
- [7] Шедяков, В.Е. (2019). Формирование кластеров развития и среды трансформаций в стратегии перемен. *Innovation Potential: State, Cluster, Enterprise: Proceed. of Intern. Scient. Conf. Lisbon, 37-39.*
- [8] Шедяков, В.Е. (2021). Взаимная ответственность государства и населения: акценты периода посткоронавирусного восстановления. *The modern trends in the development of business social responsibility. Proceed. of V Intern. scient. conf. Lisbon, 28-31. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-107-7-7>*
- [9] Шедяков, В.Е. (2021). Діалектика прав та обов'язків як рушій соціогенезу. *Регіональні студії. УжНУ, (25), 66-71. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2021.25.12>*
- [10] Шедяков, В. (1979). «Людей неинтересных в мире нет!» *Комсомольская правда, (85/16492), 11 апр., 2.*
- [11] Шедяков, В.Е. (2015). Трансформация социокультурных измерений гражданственности. *Гражданственность личности в условиях изменяющегося мира: от протестной к созидательной активности. Матер. Междунар. научно-практ. конф. Курск, 151-159.*
- [12] Шедяков, В.Е. (2018). Воспитание гражданственности – условие подъема иммунитета общественной среды. *Актуальні питання суспільних наук: соціологія, політологія, філософія, історія. Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. К., 27-32.*
- [13] Шедяков, В. (1979). Иметь активную жизненную позицию. *Красный маяк, (31 / 4699), 13 марта, 2.*
- [14] Шедяков, В. (1991). Громадське самоврядування. *Слобідський край, (226 / 18490), 27 лист., 2.*
- [15] Шедяков, В.Е. (2021). Воспитание гражданственности в развитии реального суверенитета. *Labyrinths of Reality. Montreal: ASF, (9 / 14), 9-15.*
- [16] Шедяков, В.Е. (2021). Общественные состояние и динамика в социально-экономических трансформациях. *Economic trends: new opportunities and threats. Proceed. of Intern. scient. conf. Le Mans, 1-4. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-158-9-1>*
- [17] Шедяков, В.Е. (2016). Создание привлекательных условий жизни и благоприятных для творчества предпосылок – цель и условие долгосрочного эндогенного социально-экономического развития при формировании «умного общества». *The Development of International Competitiveness: State, Region, Enterprise: Proceed. of Intern. Scient. Conf. Lisbon, (II), 34-36.*
- [18] Шедяков, В.Е. (2017-2018). Ценность жизни и возможность творчества как характеристики общественных изменений. *Екон. вісник Запорізької держ. інженерної академії, (5 / 11), 11-18; (6 / 18), 34-39.*
- [19] Шедяков, В.Е. (2018). Терпимость к инакомыслию – условие развития. *Розвиток сучасного суспільства в умовах глобальної нестабільності: Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса, 79-85.*

- [20] Шедяков, В.Е. (2017). Возвышающая социокультурная среда – признак развивающегося общества. *Місце суспільних наук у системі сучасного гуманітарного знання XXI ст.*: Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. К., 37-41.
- [21] Шедяков, В.Е. (2022). Нарращивание продуктивной социокультурной ткани как задача: условия пандемии. *Economy digitalization in pandemic conditions: processes, strategies, technologies*. Proceed. of II Intern. Scient. Conf. Kielce, 133-137. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-194-7-25>
- [22] Ярская-Смирнова, Е.Р., Романов, П.В. (2004). Социальная антропология. Р. н/Д.: Феникс.
- [23] Леви-Стросс, К. (1985). Структурная антропология. М.: Главная редакция восточной литературы.
- [24] Кизима, В.В. (2007). Социум и бытие. К.: ПАРАПАН.
- [25] Шилов, В.В. (2021). Социология и история: общее, особенное, перспективы. *Общественные науки и современность*, (2), 103-113.
- [26] Шедяков, В.Е. (1984). Ценности как феномен общественного сознания. *Теоретические проблемы развитого социализма*. Тез. Всесоюз. конф. молодых ученых, (4), 27-30.
- [27] Шедяков, В.Е. (2012). Життєві цінності населення в контексті перспектив модернізації країни. *Соціальна психологія*, (1-2), 11-20.
- [28] Шедяков, В.Е. (2012). Демократичні інститути в контексті завдань збереження розвитку самобутніх народних цінностей. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*. Соціологія і політ. науки, (17 – 2 / 16), 26-34.
- [29] Шедяков, В. (1999). Институционализация хозяйственных форм и возможности управления. *Бизнес Информ*, (17-18), 3-6.
- [30] Shedyakov, V.E. (2024). Emphasizing one's own models for strengthening development and security is a condition for protecting sovereignty. *Contemporary Transformations of Social Development: New Challenges and Perspectives* / Alves, L.R., Starchenko, G. (eds.). Toledo: REICST, 49-61. DOI <https://doi.org/10.54929/monograph-06-2024-02-03>
- [31] Шадриков, В.Д. (1999). Мир внутренней жизни человека. М.: Университетская кн.; Лотос.
- [32] Ильенков, Э.В. (1991). Философия и культура. М.: Политиздат.
- [33] Лопатинская, Т.Д. (2014). Виртуализация современной культуры и её феноменов. *Теория и практика общественного развития*, (4), 34-38.
- [34] Иванов, Д.В. (2004). Виртуализация общества. *Информационное общество*. М.: АСТ.
- [35] Леви-Брюль, Л. (1994). Сверхъестественное в первобытном мышлении. М.: Педагогика-Пресс.
- [36] Кайуа, Р. (2003). Миф и человек. Человек и сакральное. М.: ОГИ.
- [37] Лосев, А.Ф. (1991). Философия. Мифология. Культура. М.: Политиздат.
- [38] Хюбнер, К. (1996). Истина мифа. М.: Прогресс.
- [39] Шедяков, В.Е. (2018). Гармонизация индивидуального и социального в становлении общества знания. *European vector of contemporary psychology, pedagogy and social sciences: the experience of Ukraine and the Republic of Poland* / Kiedrowska, M., Erechemla, A., Branecki, T. (ed. board). Sandomierz: Baltija Publishing, (III), 446-470.
- [40] Shedyakov, V. (2023). Social and individual levels of transformations in the transition period. *Prospects for sustainable development and ensuring the security of economic systems in the new geostrategic realities*. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva, 209-221. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.10436672>

SECTION 18.

SOCIOLOGY AND STATISTICS

- [41] Shedyakov, V. (2024). Ways to optimize the transition to a new society's paradigm. *Adaptation mechanisms of socio-economic systems to global changes and challenges: resource-efficient technologies, environmental protection, security, sustainable development*. Plovdiv: HSSE Publishing Complex, 291-303. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.12158661>
- [42] Шедяков, В.Е. (2021). Социальные коммуникации в контексте парадигмальных трансформаций. *Соціальні комунікації: інструменти, технологія і практика*. Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя, 45-48.
- [43] Шедяков, В.Е. (2021). Цифровизация социального пространства и качество общественных коммуникаций. *The European development trends in journalism, PR, media and communication*: Proceed. of Intern. Scient.& Pract. Conf. Wloclawek, 23-26. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-042-1-5>
- [44] Шедяков, В.Е. (2021). Информационный уровень структурирования будущего. *Journalism, advertising and PR: European development direction*: Proceed. of Intern. Scient. Conf. Riga, 5-8. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-118-3-1>
- [45] Шедяков, В.Е. (2020). Социально-информационные коммуникации в восприятии свободы и ответственности. *The modern trends in the development of business social responsibility*. Proceed. of IV Intern. Scient. Conf. Lisbon, 62-66.
- [46] Шедяков, В.Е. (2012). Регулювання інформаційних відносин в комплексі засобів модернізації соціально-інформаційних систем. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*, (2 / 14), 101-105.
- [47] Шедяков, В.Е. (2019). Информационная составляющая конкурентной войны за рынки: место социальных технологий. *Інституціональна трансформація розвитку економіки України* / Гальцова, О.Л.(заг. ред.). Запоріжжя – Херсон: Гельветика, 113-128.
- [48] Шедяков, В.Е. (2013). Специфіка формування та використання міфу в системі соціальної регуляції. *Публічне управління: теорія та практика*. Спецвипуск, 257-265.
- [49] Шедяков, В.Е. (2012). Ренесанс міфу в соціокультурному середовищі розвитку. *Гілея*, (67), 526-531.
- [50] Шедяков, В.Е. (2010). Діагностика постсучасного міфу. *Політичний менеджмент*, (2 / 41), 17-28.
- [51] Шедяков, В.Е. (2013). Аксиологія постсучасного міфу як чинниксоціокультурного антропогенезу. *Сучасна українська політика*, (28), 348-358.
- [52] Шедяков, В.Е. (2013). Міфічність розвитку contra використання міфу з метою розвитку. *Мультиверсум*, (3 / 121), 21-30.
- [53] Шедяков, В.Е. (2011). Хибні соціальні величини в інформаційних обмінах постсучасності. *Соціальна психологія*, (4 / 48), 106-114.
- [54] Шедяков, В.Е. (2012). Використання міфологічних конструкцій в інформаційному впливі: можливості та обмеження. *Політологічний вісник* при КНУ ім. Т. Шевченка, (65), 422-433.
- [55] Шедяков, В.Е. (2010). Організація асиметричних впливів інформаційних систем. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*, (2 / 8), 71-75.
- [56] Шедяков, В.Е. (2011). Робота з реальністю при організації міжсистемних інформаційних потоків. *Політичний менеджмент*, (4 / 49), 37-45.
- [57] Шедяков, В.Е. (2018). Реальность под давлением виртуального: взаиморезонирование материального и идеального. *Нові завдання суспільних наук у XXI столітті*: Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. К., 44-48.
- [58] Шедяков, В.Е. (2017). Идеальное – реальное: реализация меры взаиморезонирования, адекватной обществу знаний. *ІДЕЯ І ДІЯ: погляд Ф./П./П./С./* / Івакін, О.А., Яковлев, Д.В. (ред.). Херсон: Гельветика, 175-190.

- [59] Режабек, Е.Я. (2007). В поисках рациональности. М.: Академический Проект.
- [60] Звиглянич, В.А. (1980). Логико-гносеологические и социальные аспекты категорий видимости и сущности. К.: Наук. думка.
- [61] Ермоленко, А.Н., Райда, К.Ю. (1987). Превращённые формы социальной рациональности. К.: Наук. думка.
- [62] Лангштейн, М.С. (1991). Экономические автоматы. К.: Наук. думка.
- [63] Шедяков, В.Е. (1992). Регионально-отраслевая конкуренция и ложная социальная стоимость. *Бизнес Информ*, (29), 9-10.
- [64] Шедяков, В.Е. (1995). Принцип превращённых форм в управлении социохозяйственной модернизацией. *Харьковские социологические чтения – 95*. Харьков, 39-42.
- [65] Шедяков, В.Е. (1991). Новые организационные формы и преодоление иррационализма хозяйствования. *Развитие производственных отношений и становление новых хозяйственных форм*. Тез. Респ. науч.-практ. конф. К., 69-71.